

استراتژی موثر در تولید نیاز امروز کشاورزی، مدیریت تولید کیفی است

مهدی ناظری
mehdinazeri_54@yahoo.com

با ماهنامه خواهان بررسی این موضوع در بُعد کلان و تهیهی نتیجه‌ای راهبردی و کاربردی شدند و مقاله‌های کارشناسی نیز به مجله رسید، بهتر دیدیم که موضوع را با چند کارشناس موی سپید کرده و استاد دانشگاه در میان بگذاریم و با تضارب افکار به نتیجه‌ای مستدل دست یابیم. لذا در یک ظهر معتدل بهاری به دیدار پیشکسوتانی رفتیم که حق بزرگی بر گردن کشاورزی این مرز و بوم دارند.

مهندس محمدحسین شریعتمدار، که از او به عنوان "پیر زراعت ایران" یاد می‌کنند و تنها سابقه مدیریت او در عرصه‌های مختلف بخش، از سن سه دهه‌ای من بیشتر است، در ابتدا پیشرفت‌های بخش را مرهون تلاش هزاران کارشناس در طول سالیان متممادی می‌داند و مسوولان فعلی وزارتخانه را فرزندان همین آب و خاک و همکاران خود می‌نامد و عنوان می‌کند که نیت او (و البته دام، کشت و صنعت) تنها کمک فکری و تجربی به آنان است.

مهندس عباس کشاورز را نیز همه‌ی فعالان بخش می‌شناسند. همان مدیر سپید موی و صریح‌الهیجه‌ای که سلامت کردار و تسلط بر کارش زبانزد همه همکارانش است و به واقع طرح‌های عظیم خودکفایی روغن و گندم به مدیریت وی تدوین شده است.

شکی نیست که حاصل این گفت‌وگوی تحلیلی پیرامون چگونگی تامین نیازهای غذایی جامعه و شرایط حصول خودکفایی می‌تواند مسوولان مصمم بخش را در تصمیم‌سازی و تهیه طرح‌های راهبردی آینده یاری دهد و البته در این میان از کلبه کارشناسان، مسوولان، استادان و فعالان بخش انتظار می‌رود که با طرح نظرات خود در ماهنامه، در این خصوص به تبیین شرایط موجود بخش کشاورزی بپردازند.

فاصله‌ی کشور تا خودکفایی به چه میزان است؟ این سوالی است که پیش از همه، نیاز به بررسی آنچه دارد که از تحقق خودکفایی انتظار داریم. وزیر جهاد کشاورزی معتقد است که تا مرز خودکفایی کامل تنها ۷ میلیون تن فاصله داریم و در صورتی که بتوانیم ۱۰۰ میلیون تن محصول کشاورزی (فارغ از نوع محصول یا مواد قابل مصرف آن) تولید کنیم، خودکفا و بی‌نیاز هستیم. اما آیا سنگ ترازوی خودکفایی، تولید کمی است؟ بر فرض که تولیدمان از ۱۰۰ میلیون تن نیز گذشت، اما اگر همچنان واردکننده چند محصول عمده استراتژیک نظیر برنج، روغن، جو، شکر و... باشیم، آیا ما به واقع خودکفا هستیم؟ مهمتر این که آیا نمی‌توان با توسعه تفکر تولید کیفی، هم از نیروی انسانی و هم منابع تولید حداکثر بهره را جست؟ و در نهایت این که با توجه به شرایط جغرافیایی، اقتصادی و حتی سیاسی کشور، استراتژی موثر در تولید چیست؟

هنگامی که سرمقاله‌ی شماره گذشته ماهنامه با چنین دستمایه‌ای تحریر شد، عده‌ی بسیاری از خوانندگان در تماس

را به بیلان انرژی و پروتئین تبدیل کنیم. چرا که همه‌ی تولیدات کشاورزی سه دستاورد دارند:

- (۱) تولید پروتئین
- (۲) تولید انرژی
- (۳) انواع ویتامین‌ها و عناصر مکملی که همراه آن دو عامل حیات آن را محکم‌تر کند.

فنی، اقتصادی آن وجود دارد و آیا این امر ارزش اقتصادی دارد؟ ترکیب فعلی و نیازهایمان متناسب با احتیاجاتمان است؟ اگر ساختار اقتصادی‌مان متعادل شود آیا این نیازها در سبد غذایی ثابت می‌ماند؟

مهندس کشاورز: این بحث از جنبه‌های مختلف قابل بررسی و کمی شدن است. ما می‌توانیم این اعداد

تحلیل شما از خودکفایی چیست؟ آیا خودکفایی به معنای رفع وابستگی به هر قیمتی است؟ و یا باید براساس شرایط حاکم بر کشور تعریف شود؟

مهندس شریعتمدار: سوال اساسی این است که آیا لازم است در تمام محصولات خودکفا شد و توانایی